

Oud-Utrecht

VERENIGING TOT BEOEFENING EN TOT VERSPREIDING VAN DE KENNIS
DER GESCHIEDENIS VAN DE STAD EN DE PROVINCIE UTRECHT

Redactie: H. de Jong, Aurorastraat 26, Utrecht
Administratie: H. J. H. Knoester p/a Drift 27, Utrecht
Secr. der ver.: Ir. C. L. Temminck Groll, Hoofdstraat 43, Driebergen
Gironummer penningmeester Oud-Utrecht: 575520

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG / NUMMER 7 / JULI 1963

HERINNERINGEN AAN PROF. KERN TE UTRECHT

Johan Hendrik Caspar Kern was een wereldberoemd nederlands oriëntalist. Van 1863 tot 1865 bekleedde hij in Voor-Indië, het tegenwoordige India, het hoogleraarsambt aan het Brahmana en Queen's College te Benares, waar hij aan de Brahmanen, die reeds goed sanskrit kenden, onderwijs gaf in hun eigen taal. Van 1865 tot 1903 was hij te Leiden hoogleraar in Sanskrit, Indische oudheidkunde en vergelijkende taalwetenschap.

Toen professor Kern daar wegens het bereiken van de zeventigjarige leeftijd moest aftreden, verhuisde hij naar Utrecht om er veel van de omstreken te genieten; Kern was een liefhebber van grote wandelingen. Doch hiervan is weinig gekomen. Op een van zijn eerste wandelingen over de Ezelsdijk rende een grote hond tussen zijn benen door, zodat hij viel en een dijbeen brak. Een Leidenaar zei toen: „De man had hier moeten blijven, hier kende iedere hond hem.”

Daarna bleef Kern enigszins kreupel en kon, leunend op een stok, in gezelschap van vrouw en dochter, alleen nog maar korte wandelingen maken in de buurt van zijn huis in de Willem Barentzstraat.

Daar heb ik hem meermalen opgezocht, omdat hij, te wiens huize te Leiden in 1897 het Algemeen Nederlandsch Verbond werd opgericht, hier voorzitter was van de Utrechtse afdeling, en ik secretaresse. Zo heb ik professor Kern leren kennen als een beminnelijk mens, die nooit iets kwalijk nam.

Bij mijn bezoeken trof ik hem aan in zijn studeerkamer, gezeten aan een oude mahoniehouten wastafel die hem tot bureau diende, altijd eenvoudig, hartelijk en opgewekt.

Op tijdschriften was hij niet geabonneerd, „die bezorgt mijn vriend



Prof. dr. J. H. Kern (1833–1917)

Caland (de toenmalige hoogleraar in het sanskrit te Utrecht) mij wel." Buitenlandse correspondentie voerde hij in het nederlands; hij kreeg altijd goed antwoord.

Eens vertelde professor Kern mij: „De mensen zeggen dat ik dertig talen ken, maar ik ken er maar achttien." Dit waren niet alleen de talen van het oosten, maar ook de oud-germaanse, aan wier studie toen in ons land nog weinig of niets werd gedaan. In de literatuur van al deze was hij thuis en veel heeft hij daarvan vertaald.

Kwam een van zijn vroegere leerlingen, die zich op de studie van een dezer talen had toegelegd, hem over zijn vorderingen vertellen, dan bemerkte hij al spoedig dat hij er toch eigenlijk nog niets van wist.

Eens hield professor Kern hier een lezing die twintig minuten duurde. De toehoorders waren een beetje verbaasd over het spoedig einde, maar de inhoud was de korte samenkomst ten volle waard.

Op zijn tachtigste verjaardag 6 april 1913 hield hij receptie in Hotel des Pays Bas. Daar zat hij toen temidden van zijn familieleden langs de wand en allen waren even vrolijk.

C. Catharina van de Graft.

VERDWENEN MENSEN, VERDWENEN KLEREN

Wie foto's bekijkt van tien jaar geleden, wordt onmiddellijk getroffen door de „verouderde" mode, ofschoon het maar een korte periode betreft.

Sterker vallen de verschillen op wanneer wij afbeeldingen van honderd jaar geleden zien. Er zijn soms elementen, die we vandaag in eigentijdse vorm bij de kleding terugvinden, maar het meeste is onherhaalbaar.

Dit zit niet alleen in het gebruik van andere stoffen en modellen, zelfs niet in een mogelijk enigszins gewijzigde lichaamsbouw — iets langere en smallere mensen — maar vooral in de wijzigingen van beroep en bedrijf.

Wat kon je in de vorige eeuw nog gemakkelijk zien welk beroep iemand uitoefende! Terwijl er veel minder van uniformen sprake was. Maar een dienstmeisje, een veerschipper, een stadsomroeper, een visverkoper, een slepersknecht, een barbier — om maar een greep te doen — waren door hun kleding aanstonds herkenbaar.

Ook kantoorbedienden, dokters, advocaten, predikanten, schoolmeesters en dergelijken vielen op door de kleding die bij hun stand paste.

Voorts weduwen en wezen. Het „doorgezaagde weesmeisje" de aanduiding van een drakerig toneelstuk, moet nog teruggaan op de jurken van de amsterdamse weeskinderen, die gekleed gingen in de stedelijke kleuren rood en zwart. Dat wil zeggen: er liep midden over hun kleren een horizontale naad zodat zij op een bespottelijke manier half rood half zwart waren uitgedost.